

NDC|VBK *de uitgevers* B.V.
Jaarverslag 2008

Inhoud

Samenstelling directie	4
Doelstelling	4
Vijf jaar kengetallen NDC VBK <i>de uitgevers</i> B.V.	5
Directieverslag	6

JAARREKENING

Geconsolideerde balans per 31 december 2008	7
Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2008	9
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2008	10
Algemene toelichting	11
Toelichting op de geconsolideerde balans	20
Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening	29
Enkelvoudige balans per 31 december 2008	31
Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2008	33
Toelichting op de enkelvoudige balans	35

OVERIGE GEGEVENS

Statutaire winstverdeling	40
Accountantsverklaring	41

Samenstelling directie

J.K.W. de Roos

Doelstelling

De vennootschap heeft ten doel het deelnemen in, het op andere wijze een belang nemen in en het voeren van beheer over andere ondernemingen, voorts het financieren van derden, het opnemen en verstrekken van geldleningen, het op enigerlei wijze stellen van zekerheid of het zich verbinden voor verplichtingen van derden en tenslotte al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

NDC|VBK *de* uitgevers B.V.
Postbus 394
8901 BD Leeuwarden

Kengetallen (in duizenden euro's tenzij anders vermeld)

Exploitatiegegevens	2008*	2008	2007	2006	2005	2004
Turnover	365 790	305 488	304 963	296 556	296 544	152 947
Mutatie in procenten van de omzet		0,2%	2,8%	0,0%	93,9%	-0,3%
EBITDAe**	57 900	27 888	40 331	38 805	41 004	18 552
EBITDAe** in % van de omzet	15,8%	9,1%	13,2%	13,1%	13,8%	12,1%
EBITe**		2 926	20 544	22 357	23 255	11 767
EBITe** in % van de omzet		1,0%	6,7%	7,5%	7,8%	7,7%
Netto winst	3 738	-11 046	8 514	8 084	5 244	7 579
Netto winst in % van de omzet	1,0%	-3,6%	2,8%	2,7%	1,8%	5,0%
Cash flow		13 916	28 301	24 532	22 993	14 364
Investerings in materiële vaste activa	20 080	19 874	7 632	3 982	3 068	2 391
Balansgegevens						
Eigen vermogen	35 066	35 066	58 374	64 452	66 417	63 296
Vreemd lang vermogen	32 029	32 029	88 720	121 952	161 579	10 950
Vreemd kort vermogen	368 950	368 950	78 431	77 720	64 162	28 700
Totaal vermogen	436 045	436 045	225 525	264 124	292 158	102 946
Mutatie eigen vermogen in procenten	0,0%	-39,9%	-9,4%	-3,0%	4,9%	8,2%
Vaste activa	326 656	326 656	154 407	154 039	167 436	82 499
Vlottende activa	109 389	109 389	71 118	110 085	124 722	20 447
Verhouding eigen/totaal vermogen	0,08	0,08	0,26	0,24	0,23	0,61
Verhouding vlottende activa/ vreemd kort vermogen	0,3	0,3	0,9	1,4	1,9	0,7

*) Voor vergelijkingsdoeleinden aangepaste cijfers voor de in de loop van 2008 geacquireerde ondernemingen.

**)e = genormaliseerd. Eenmalige baten en lasten zoals toevoeging aan reorganisatievoorzieningen worden buiten beschouwing gelaten.

Toelichting mutatie 2007-2008

Eigen vermogen	11.046	netto resultaat 2008 (negatief)
	12.262	dividend NDC Houdstermaatschappij B.V.
Vreemd lang vermogen	4.286	voorzieningen, toename
	62.787	aflossing banklening
	1.728	acquisitie, toename
Vreemd kort vermogen	276.951	opname banklening, toename
	22.597	acquisitie, toename
	9.029	aflossing bankkrediet, afname
Vaste activa	161.416	acquisities
	10.833	materiële vaste activa
Vlottende activa	14.010	acquisities
	24.261	voorraden, vorderingen en liquide middelen

Directieverslag

Voor het directieverslag wordt verwezen naar het bijgevoegde algemene jaarverslag.

Geconsolideerde balans per 31 december 2008

(voor voorgestelde resultaatbestemming)
(in duizenden euro's)

	Ref.	31 december 2008	31 december 2007
Vaste activa			
Immateriële vaste activa 4			
Licenties		699	699
Goodwill		220.007	94.002
Uitgaverechten		38.144	13.249
Ontwikkelingskosten		11.850	7.732
		<u>270.700</u>	<u>115.682</u>
Materiële vaste activa 5			
Bedrijfsgebouwen en -terreinen		26.559	22.812
Machines en installaties		3.265	4.832
Andere vaste bedrijfsmiddelen		6.569	6.165
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering		17.924	3.464
		<u>54.317</u>	<u>37.273</u>
Financiële vaste activa			
Deelnemingen	6	671	276
Overige vorderingen	7	968	1.176
		<u>1.639</u>	<u>1.452</u>
Vlottende activa			
Voorraden 8			
		27.005	19.608
Vorderingen			
Participanten	9	2.595	907
Handelsdebiteuren	10	51.185	38.575
Overige vorderingen	11	13.501	11.517
Belastingen en premies		4.045	447
		<u>71.326</u>	<u>51.446</u>
Effecten	12	24	64
Liquide middelen		<u>11.034</u>	<u>0</u>
		<u>436.045</u>	<u>225.525</u>

Vervolg geconsolideerde balans per 31 december 2008

	Ref.	31 december 2008	31 december 2007
Groepsvermogen	13	35.066	58.374
Belangen van derden in geconsolideerde maatschappijen	14	0	-82
Voorzieningen			
Pensioenverplichting	15	9.866	10.798
Latente belastingverplichting	16	10.716	8.428
Overige	17	9.719	6.789
		30.301	26.015
Langlopende schulden	18	1.728	62.787
Kortlopende schulden			
Kredietinstellingen	19	276.951	8.604
Aflossingsverplichting		0	5.000
Handelscrediteuren	20	32.270	19.374
Belastingen en premies sociale verzekeringen		7.284	10.661
Overige schulden	21	52.445	34.792
		368.950	78.431
		436 045	225 525

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2008

(in duizenden euro's)

	Ref.	2008	2007
Netto omzet	23	305.488	304.963
Kosten van grond- en hulpstoffen		15.725	17.192
Kosten uitbesteed werk		90.581	88.472
Lonen en salarissen	24	125.056	110.330
Afschrijving immateriële vaste activa	4	18.064	13.448
Afschrijving materiële vaste activa		6.898	6.339
Overige bedrijfskosten		51.067	50.514
Totaal bedrijfslasten		307.391	286.295
Bedrijfsresultaat		-1.903	18.668
Rentebaten		3.286	915
Rentelasten		-12.848	-6.600
Totaal financiële baten en lasten		-9.562	-5.685
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belasting		-11.465	12.983
Belasting daarover	25	556	-4.036
Resultaat deelnemingen		-137	-350
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belasting		-11.046	8.597
Aandeel derden		0	-83
Resultaat na belastingen		-11.046	8.514

Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2008

(in duizenden euro's)

	Ref.	2008	2007
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Bedrijfsresultaat		-1.903	18.668
Aanpassingen voor:			
Afschrijving op immateriële en materiële vaste activa	4,5	25.116	19.787
Belangen van derden in geconsolideerde maatschappijen	14	82	159
Mutatie voorziening	16-17	3.798	-3.180
		29.996	16.766
Verandering in werkkapitaal			
Vorderingen		-10.951	-90
Vorraden	9	-2.316	6.691
Kortlopende schulden (exclusief bankkrediet)	19,2	1.070	-7.893
		-12.197	-1.292
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			
Resultaat deelnemingen		-137	-350
Ontvangen/betaalde rente		-9.562	-5.685
Vennootschapsbelasting		556	-4.036
Aandeel derden	14	0	-83
		-9.143	-10.154
		5.753	23.988
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investering in immateriële vaste activa	4	-143.995	-13.031
Investering in materiële vaste activa	5	-18.049	-7.632
Desinvestering in materiële vaste activa	5	109	584
Mutatie in financiële vaste activa	6-8	-21.793	-75
		-183.728	-20.154
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Betaald dividend		-12.262	-14.593
Aflossing langlopende schulden	18	209.603	-30.211
		197.341	-44.804
Netto kasstroom		19.366	-40.970
Mutatie geldmiddelen en effecten			
Geldmiddelen en effecten per 1 januari		-8.540	32.430
Toename/afname geldmiddelen en effecten		19.366	-40.970
Geldmiddelen en effecten per 31 december		10.826	-8.540

1. Algemene toelichting

1.1 Activiteiten

De activiteiten van NDC|VBK de uitgevers B.V., gevestigd te Groningen, en haar groepsmaatschappijen bestaan voornamelijk uit:

- het uitgeven en verkopen van boeken en tijdschriften;
- het uitgeven, verkopen en drukken van dag- en huis aan huisbladen.

1.2 Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

1.3 Consolidatie

In de consolidatie worden opgenomen de financiële gegevens van NDC|VBK de uitgevers B.V., haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin NDC|VBK de uitgevers B.V., direct of indirect, beslissende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum. De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de Groep.

Aangezien de winst-en-verliesrekening over 2008 van NDC|VBK de uitgevers B.V. is verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening, is volstaan met weergave van een beknopte winst-en-verliesrekening in overeenstemming met artikel 2:402 BW.

De in de consolidatie begrepen vennootschappen zijn:

Naam	Vestigingsplaats	Deelname in %
Aalbers & Kersten B.V.	Eerbeek	100
Ambo/Anthos Uitgevers B.V.	Amsterdam	100
Amstel Uitgevers B.V.	Amsterdam	100
Uitgeverij Ankh Hermes B.V.	Deventer	100
Uitgeverij Auctor B.V.	Apeldoorn	100
Uitgeverij Bekadidact B.V.	Apeldoorn	100
Boekenwereld B.V.	Utrecht	100
Uitgeverij Contact B.V.	Amsterdam	100
Contendor B.V.	Groningen	100
Uitgeverij De Fontein B.V.	Baarn	100
Friese Pers Boekerij	Leeuwarden	100

Vervolg 1. algemene toelichting

HBuitgevers B.V.	Baarn	100
Uitgeverij Hillen B.V.	Baarn	100
De Ingenieur B.V.	Utrecht	50
Inmerc B.V.	Wormer	100
Uitgeversmaatschappij J.H. Kok ten Have B.V.	Kampen	100
Kosmos Z&K Uitgevers B.V.	Utrecht	100
Kluwer Algemene Boeken B.V.	Ede	100
Limburg Broadcasting B.V.	Maastricht	100
Linkeroever Uitgevers N.V.	Antwerpen (B)	50
Uitgeverij Luitingh-Sijthoff B.V.	Amsterdam	100
Media Exploitatie Limburg B.V.	Maastricht	100
NDC Admix B.V.	Groningen	100
NDC Elektronische Media B.V.	Groningen	100
NDC Grafisch Bedrijf B.V.	Leeuwarden	100
NDC mediagroep B.V.	Leeuwarden	100
NDC Radio B.V.	Groningen	100
Uitgeverij Nijgh Versluys B.V.	Baarn	100
Uitgeverij Nijgh@work B.V.	Apeldoorn	100
Optimum Edition B.V.	Rolde	100
Optimum Holding B.V.	Rolde	100
PAT Onderwijsinnovatie B.V.	Tilburg	100
PAT@work B.V.	Tilburg	100
Pinion B.V.	Utrecht	100
Radio Limburg 97FM B.V.	Maastricht	100
Radio Maastricht B.V.	Maastricht	100
Roodbont B.V.	Zutphen	100
Special Bite B.V.	Wormer	100
Techmedia B.V.	Amsterdam	75
Tirion Uitgevers B.V.	Baarn	100
Uitgeverij ThiemeMeulenhoff B.V.	Utrecht	100
Van Dale Lexicografie B.V.	Utrecht	100
VBK Uitgevers B.V.	Utrecht	100
Veen Algemene Boeken B.V.	Utrecht	100
Veen Magazines B.V.	Utrecht	100
Veen Bosch & Keuning Uitgevers België N.V.	Wommelgem (B)	100
Veen Bosch & Keuning Uitgevers N.V.	Utrecht	100
Drukkerij Zeijl en Kuipers B.V.	Dokkum	100
Zomer & Keuning Boeken B.V.	Utrecht	100

Buiten de consolidatie blijven een aantal kleine meerderheids- en minderheidsdeelnemingen die afzonderlijk en gezamenlijk van te verwaarlozen betekenis zijn.

1.4 Acquisities 2008

In het boekjaar 2008 is per 1 oktober ThiemeMeulenhoff B.V. overgenomen en meegeconsolideerd. Door sterke seizoensinvloeden is het resultaat van deze bedrijfsactiviteit altijd laag in het laatste kwartaal. Dit heeft het

resultaatbeeld van de totale groep over 2008 substantieel verslechterd. Derhalve is de vergelijkbaarheid van de cijfers ten opzichte van 2007 dit jaar minder inzichtelijk. In de kengetallen wordt een genormaliseerd resultaat weergegeven. Daarnaast wordt bij de relevante balansposten het effect van eerder genoemde acquisitie aangegeven.

1.5 Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend in de desbetreffende vennootschap. De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of equivalent dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen. De in de consolidatie betrokken maatschappijen blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

1.6 Toelichting op het geconsolideerde kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en het bankkrediet opgenomen onder de kortlopende schulden. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen de gemiddelde koers. Koersverschillen inzake geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangen en betaalde rente, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

2. Grondslagen voor de waardering van de activa en de passiva

2.1 Algemeen

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Toelichtingen op posten in de balans, winst-en-verliesrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.3 Immateriële vaste activa

Goodwill

Goodwill voortkomend uit acquisities en berekend in overeenstemming met paragraaf 1.4, wordt geactiveerd en lineair afgeschreven gedurende de geschatte economische levensduur met een maximum van 20 jaar.

Voor de vaststelling of voor een immaterieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar paragraaf 2.8.

Uitgaverechten en licenties

Kosten inzake uitgaverechten en licenties worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs en lineair afgeschreven over de resterende economische levensduur met een maximum van 20 jaar.

Ontwikkelingskosten

Uitgaven voor ontwikkelingsprojecten worden geactiveerd als onderdeel van de vervaardigingsprijs als het waarschijnlijk is dat het project commercieel en technisch succesvol zal zijn (dat wil zeggen: als het waarschijnlijk is dat economische voordelen zullen worden behaald) en de kosten betrouwbaar kunnen worden vastgesteld. De afschrijving van de geactiveerde ontwikkelingskosten vangt aan zodra de commerciële productie is gestart en vindt plaats over de economische levensduur van het actief.

2.4 Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Met op balansdatum verwachte bijzondere waardeverminderingen wordt rekening gehouden. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar paragraaf 2.8.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur, of lagere bedrijfswaarde. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten. Kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen worden direct ten laste van de winst en verlies rekening gebracht. De afschrijving van de materiële vaste activa vangt aan zodra het actief in gebruik is genomen.

2.5 Financiële vaste activa

De deelnemingen waarop invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de netto-vermogenswaardemethode, bepaald conform de grondslagen van deze jaarrekening. Indien de waardering van een deelneming negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover NDC|VBK de uitgevers B.V. in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening getroffen.

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de winst-en-verliesrekening.

2.6 Vorderingen op deelnemingen

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde van het verstrekte bedrag, gewoonlijk de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

2.7 Overige vorderingen

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten leningen. Deze vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

2.8 Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de Groep wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Indien wordt vastgesteld dat een in het verleden verantwoorde bijzondere waardevermindering niet meer bestaat of is afgenomen wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

2.9 Voorraden

De voorraden grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de betaalde inkoopprijs of lagere marktwaarde. Onderhanden werk en gereed product zijn gewaardeerd tegen kostprijs, waarbij rekening wordt gehouden met incurrantheid. De systematiek voor de bepaling van de incurrantheid van de voorraden is bepaald aan de hand van de levenscycli die de desbetreffende producten op hun markt kennen. Er wordt tussentijds geen winst genomen op onderhanden werk.

2.10 Handelsdebiteuren en overige vorderingen

Handelsdebiteuren en overige vorderingen zijn gewaardeerd op nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid.

2.11 Effecten

De onder vlottende activa opgenomen effecten worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

2.12 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

2.13 Eigen vermogen

Indien de Groep eigen aandelen inkoop, wordt de verkrijgingsprijs van de ingekochte aandelen in mindering gebracht op de overige reserves, totdat deze aandelen worden ingetrokken of worden verkocht. Indien ingekochte aandelen worden verkocht, komt de opbrengst uit verkoop ten gunste van de overige reserves.

Kosten direct samenhangend met de inkoop, verkoop en/of uitgifte van nieuwe aandelen worden rechtstreeks ten laste gebracht van het eigen vermogen, onder verrekening van relevante winstbelastingeffecten. Overige rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen worden eveneens verwerkt onder verrekening van relevante winstbelastingeffecten.

2.14 Aandeel derden

Het aandeel derden als onderdeel van het groepsvermogen wordt gewaardeerd tegen het bedrag van het netto belang in de desbetreffende groepsmaatschappijen.

2.15 Voorzieningen

De onder dit hoofd opgenomen voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen en risico's, die samenhangen met de bedrijfsactiviteiten. De vennootschap en haar dochterbedrijven hebben pensioenaanspraken ondergebracht bij bedrijfstakpensioenfondsen, die gebaseerd zijn op basis van het beschikbare premiestelsel (met name grafici) en een aantal afspraken op basis van het salaris/dienstjarensysteem (defined benefit plan) waarbij de beleggingen worden aangehouden in een gesepareerd depot. Over het algemeen wordt aan de pensioenplannen gedoteerd door middel van premiebetalingen door de werknemers en de vennootschap en haar deelnemingen.

De voorziening inzake de pensioenaanspraken inzake het salaris/dienstjarensysteem is gecalculeerd op basis van de 'Projected Unit Credit Method'. Deze methode bevat de verslaggevingregels voor Employee Benefits volgens de richtlijn voor de jaarverslaggeving RJ 271.

Bij deze methode worden pensioenlasten ten laste gebracht van de exploitatierekening op basis van een verdeling van de kosten over de dienstjaren van werknemers in overeenstemming met actuariële grondslagen. Deze berekening vindt ieder jaar opnieuw plaats. Bij de bepaling van de pensioenvoorziening is rekening gehouden met de huidige waarde van de geschatte toekomstige betalingen op basis van een rekenrente die gebaseerd is op het rendement van ondernemingsobligaties met een looptijd conform de gerelateerde pensioenverplichtingen. Alle actuariële winsten en verliezen worden toegerekend aan de gemiddelde resterende dienstjaren van de werknemers.

De premiebetalingen inzake het beschikbaar premiestelsel worden ten laste van de winst en verliesrekening gebracht in het jaar dat deze verschuldigd zijn. In 2006 is de huidige salaris/diensttijdregeling, ondergebracht bij Nationale Nederlanden, zodanig gewijzigd dat deze vanaf 31 december 2006 voldoet aan de uitzonderingsregel genoemd in RJ 271 paragraaf 313 e.v.. Voor de toekomstige opbouw betekent dit dat het nog steeds als een toegezegde pensioenregeling geldt echter dat deze voor de jaarrekening mag worden behandeld als een toegezegde bijdrage regeling. De tot 31 december 2006 opgebouwde rechten behouden het indexeringsbeleid zoals deze in het verleden is afgesproken. Hiervoor blijft een verplichting in de balans bestaan, daar dit nog steeds als een toegezegde pensioenregeling classificeert en als zodanig moet worden behandeld. De wijziging van de regeling in

2006 dient conform RJ 271 paragraaf 347 e.v. te worden behandeld. Dit houdt in dat de verplichting daalt tot het niveau van de indexeringsverplichting. In het saldo pensioenvoorziening is tevens een voorziening voor jubilea-verplichtingen opgenomen.

2.16 Overige schulden

Onder de overige schulden is een reservering voor retouren opgenomen gebaseerd op historische gegevens voor omzet die mogelijk wordt geretourneerd.

2.17 Latente belastingvorderingen en –verplichtingen

Latente belastingvorderingen en –verplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de gevolgde bedrijfseconomische grondslagen anderzijds. De berekening van de latente belastingvorderingen en –verplichtingen geschiedt tegen de op het einde van het verslagjaar geldende belastingtarieven of tegen de in de komende jaren geldende tarieven, voorzover reeds bij wet vastgesteld. Latente belastingvorderingen, worden gewaardeerd indien in redelijke mate kan worden aangenomen dat deze worden gerealiseerd.

Belastinglatenties worden gewaardeerd op nominale waarde.

2.18 Financiële instrumenten

Alle in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn gewaardeerd tegen de (geamortiseerde) kostprijs. Dit is de nominale waarde, tenzij anders vermeld. Bij het toepassen van kostprijs-hedge-accounting is de eerste waardering en de grondslag van verwerking in de balans en de resultaatbepaling van het hedge-instrument afhankelijk van de afgedekte post. Dit betekent indien de afgedekte post tegen kostprijs in de balans wordt verwerkt, wordt ook het derivaat tegen kostprijs gewaardeerd. Het ineffectieve deel van de hedgerelatie wordt direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

De Groep past kostprijs-hedge-accounting toe voor de renteswaps die ervoor zorgen dat bepaalde variabel rentende schulden worden omgezet in vast rentende. Het ineffectieve deel van de waardeverandering van de renteswaps worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening onder de financiële baten en lasten.

3. Grondslagen voor de resultaatbepaling

3.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen reeds zodra zij voorzienbaar zijn. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur.

3.2 Opbrengstverantwoording

Opbrengsten uit de levering van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper.

3.3 Netto-omzet

Netto-omzet omvat de opbrengsten uit levering van goederen en diensten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen en na eliminatie van transacties binnen de Groep. Voor zover met recht van retour is geleverd, zijn reserveringen ter zake opgenomen.

3.4 Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

3.5 Lonen en salarissen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

3.6 Pensioenen

De Groep heeft een aantal pensioenregelingen. De meeste regelingen betreffen zogenaamde toegezegde-bijdrageregelingen.

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de Groep op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de Groep geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen. De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien deze tot een terugstorting leiden of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

De Groep heeft ook een aantal toegezegd-pensioenregelingen. Hierbij is een pensioen toegezegd aan personeel op de pensioengerechtigde leeftijd, afhankelijk van leeftijd, salaris en dienstjaren.

3.7 Afschrijving immateriële en materiële vaste activa

De afschrijving op immateriële en materiële vaste activa wordt berekend door middel van vaste percentages van de aanschafwaarde op basis van de verwachte economische levensduur. Boekwinsten en boekverliezen bij verkoop van materiële vaste activa worden verwerkt onder de afschrijvingen.

3.8 Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

3.9 Belasting naar de winst

De belasting over het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening en de buitengewone baten en lasten wordt in beginsel berekend naar het nominale tarief, waarbij rekening wordt gehouden met de fiscale faciliteiten. Overigens worden voor de belasting naar winst voorzieningen getroffen op basis van de resultaten overeenkomstig de winst- en verliesrekening, hetgeen inhoudt dat rekening wordt gehouden met een voorziening latente belasting. Dienovereenkomstig wordt deze voorziening berekend tegen het geldende tarief.

Toelichting op de geconsolideerde balans

(in duizenden euro's tenzij anders vermeld)

Vaste activa

4. Immateriële vaste activa

	Licenties	Ontwikke- lingskosten	Goodwill	Uitgave- rechten	Totaal
Aanschaffingswaarde					
Saldo per 1 januari	815	13.547	116.533	26.009	156.904
Acquisitie ThiemeMeulenhoff	-	-	- 2.160	33.974	31.814
Investeringen	-	9.394	137.881	-	147.275
Reclassificatie	-	-	-	-	-
Saldo per 31 december	<u>815</u>	<u>22.941</u>	<u>252.254</u>	<u>59.983</u>	<u>335.993</u>
Afschrijvingen					
Saldo per 1 januari	116	5.815	22.531	12.760	41.222
Acquisitie ThiemeMeulenhoff	-	-	-	6.062	6.062
Afschrijvingen	-	5.276	9.716	3.017	18.009
Desinvesteringen	-	-	-	-	-
Saldo per 31 december	<u>116</u>	<u>11.091</u>	<u>32.247</u>	<u>21.839</u>	<u>65.293</u>
Boekwaarde per 31 december 2008					
Boekwaarde per 1 januari 2008	699	7.732	94.002	13.249	115.682
Acquisitie ThiemeMeulenhoff	-	-	- 2.160	27.912	25.752
Investeringen	-	9.394	137.881	-	147.275
Afschrijvingen	-	- 5.276	- 9.716	- 3.017	- 18.009
Boekwaarde per 31 december 2008	<u>699</u>	<u>11.850</u>	<u>220.007</u>	<u>38.144</u>	<u>270.700</u>

De afschrijvingstermijn is 5-20 jaar voor de goodwill en 3-20 jaar voor de uitgaverechten en de licenties.

Met ingang van 2007 worden de ontwikkelingskosten geactiveerd. Dit geldt voor Van Dale en voor het educatieve bedrijf (inclusief ThiemeMeulenhoff B.V. per 1 oktober 2008.) Het effect op de afschrijving ontwikkelingskosten is € 1.126.000,- door de acquisitie van ThiemeMeulenhoff B.V.

5. Materiële vaste activa

De geaccumuleerde aanschaffingswaarden en afschrijvingen van de materiële vaste activa zijn:

	Bedrijfs- gebouwen Terreinen	Vaste Andere vaste Machines Installaties	bedrijfs- middelen bedrijfs- middelen	in uitvoering	Totaal
Aanschaffingswaarde					
Saldo per 1 januari	43.348	46.699	38.609	3.464	132.120
Investeringsen	2.440	401	2.526	14.507	19.874
Desinvesteringen			- 271	- 47	- 318
Overigen	2.900	6	1.741	-	4.647
Saldo per 31 december	<u>48.688</u>	<u>47.106</u>	<u>42.605</u>	<u>17.924</u>	<u>156.323</u>
Afschrijvingen					
Saldo per 1 januari	20.536	41.867	32.444	-	94.847
Afschrijvingen	1.779	1.974	3.354	-	7.107
Afschrijvingen desinvesteringen			- 209	-	- 209
Overigen	- 186		447	-	261
Saldo per 31 december	<u>22.129</u>	<u>43.841</u>	<u>36.036</u>	<u>-</u>	<u>102.006</u>
Boekwaarde per 1 januari 2007	22.812	4.832	6.165	3.464	37.273
Investeringsen	2.440	401	2.526	14.507	19.874
Desinvesteringen	-	-	- 62	- 47	- 109
Afschrijvingen	- 1.779	- 1.974	- 3.354	-	- 7.107
Overigen	3.086	6	1.294	-	4.386
Boekwaarde per 31 december 2008	<u>26.559</u>	<u>3.265</u>	<u>6.569</u>	<u>17.924</u>	<u>54.317</u>

Overigen betreft de overname van ThiemeMeulenhoff B.V.

De afschrijvingen worden berekend vanaf het moment van ingebruikneming van het actief, met dien verstande dat de afschrijving in het eerste jaar de helft bedraagt van de jaarafschrijvingen.

De toegepaste afschrijvingspercentages zijn:

bedrijfsgebouwen:	3,5%	en 4%
Verbouwingen:	10%	
machines en installaties		
■ rotatiepersen:	7%	
■ overige machines en installaties:	20%	
■ automatisering:	20%	en 33 1/3%
andere vaste bedrijfsmiddelen:		
■ inventarissen:	20%	
■ vervoermiddelen:	25%	

Vervolg toelichting op de geconsolideerde balans

6. Deelnemingen

Hieronder zijn opgenomen de deelnemingen in Nieuwsblad Omroep Participatie B.V. (Groningen 100%), Nationale Regiopers C.V. (Amsterdam 13,7%), Nationale Regiopers Beheer B.V. (Amsterdam 50%), Workumer Krant Friso B.V. (Workum 50%), Media Menu C.V. (Groningen 33%), Assu v.o.f. (Baarn 33%), Mediasam B.V. (50%) en Mediamenu Beheer B.V.

Het verloop van deze post is als volgt:

	2008	2007
Balans per 1 januari	276	712
Mutatie door verworven groepsmaatschappijen	-	-
Investering	532	400
Desinvestering	-	-992
	808	120
Af: aandeel in resultaat	-137	281
ontvangen dividend	-	-125
Balans per 31 december	671	276

De deelnemingen Speurders.nl en Vakaturekrant.nl en Mensenling B.V. hebben een negatieve waardering. Voor deze deelnemingen is een voorziening gevormd van € 1.415.000,-. Zie voor verdere toelichting 17. Overige. Het negatieve resultaat deelneming van deze deelnemingen bedroeg in het jaar 2008 € 51.000,-.

Aangezien de 100% deelneming Nieuwsblad Omroep Participatie B.V. te verwaarlozen is op het geheel van de geconsolideerde jaarrekening is deze in overeenstemming met artikel 2:407 lid 1 BW niet in de consolidatie betrokken.

7. Overige vorderingen

Het verloop van deze post is als volgt:

	2008	2007
Balans per 1 januari	1.176	665
Toevoeging	-208	611
	968	1.276
Af: aflossing leningen	0	-100
Balans per 31 december	968	1.176

Van dit totaal is € 525.000,- een actieve belastinglatentie voor NDC-Radio B.V.

8. Voorraden

	2008	2007
Grond en hulpstoffen	545	761
Onderhanden werk	2.570	1.274
Gereed product	23.890	17.573
Saldo 31 december	27.005	19.608

Het effect van de acquisitie ThiemeMeulenhoff op de voorraden is € 5.118.000,-

9. Participanten

Het verloop van deze post is als volgt:

	2008	2007
Balans per 1 januari	907	297
Af: verstrekte leningen	0	0
Bij: overige mutaties	1.688	610
Balans per 31 december	2.595	907

10. Handelsdebiteuren

In het saldo van de handelsdebiteuren is een voorziening op de debiteuren verwerkt van € 1.211.000,- (2007: € 1.002.000,-)

Het effect van de acquisitie ThiemeMeulenhoff op het saldo handelsdebiteuren is € 4.800.000,- (inclusief € 226.000,- voorziening dubieuze debiteuren.)

11. Overige Vorderingen

Onder deze post worden de geactiveerde financieringskosten verantwoord: € 3.682.230,-. Deze worden in 5 jaar afgeschreven en ten laste van de winst en verliesrekening gebracht als financiële lasten. De verwachting is dat de rest van de post overige vorderingen binnen 1 jaar worden geïnd.

12. Effecten

Dit betreft aandelen in de Drentse Participatie maatschappij B.V.. Deze onderneming participeert in ondernemingen gevestigd in Drenthe. Deze participatie is begin 2009 verkocht

13. Groepsvermogen

Het groepsvermogen wordt in de toelichting bij de vennootschappelijke balans toegelicht.

Vervolg toelichting op de geconsolideerde balans

14. Aandelen derden

Het verloop van deze post is als volgt:

	2008	2007
Balans per 1 januari	-82	-241
Mutatie consolidatie	82	242
Resultaat boekjaar	0	-83
Balans per 31 december	0	-82

Voorzieningen

15. Pensioenverplichting

De vennootschap en haar deelnemingen hebben een aantal pensioen-, VUT- en WAO- regelingen. De meeste van deze regelingen zijn gebaseerd op het salaris/dienstjarensysteem en zijn bij een verzekeraar ondergebracht of worden in eigen beheer gehouden. De beleggingen die bij een verzekeraar zijn ondergebracht worden aangehouden in een gesepareerd depot. Bovengenoemde regelingen zijn berekend door een onafhankelijke actuaaris gebruikmakend van de "Projected Unit Credit Method". De laatste actuariële berekening is uitgevoerd per 31 december 2008.

De specificatie van de pensioenvoorziening in de balans is als volgt:

	2008	2007
Huidige waarde van pensioenverplichtingen in gesepareerd depot	138.343	144.862
Marktwaaarde beleggingen	102.397	120.050
Saldo	35.946	24.812
Niet opgenomen verliezen	-35.564	-18.468
Lineaire toerekening	-429	-515
Huidige waarde overige pensioenverplichtingen	9.913	4.969
Saldo 31 december	9.866	10.798

Inzake de pensioenvoorziening is het volgende mutatieoverzicht op te stellen:

	2008	2007
Saldo per 1 januari	10.798	12.968
Primo stand pensioenvoorziening Veen Bosch Et Keuning	0	0
Pensioenkosten	10.672	12.148
Betaalde jubileumuitkeringen	-102	-301
Betaalde premies	-11.502	-14.017
Saldo 31 december	9.866	10.798

Vervolg toelichting op de geconsolideerde balans

De gebruikte actuariële aannames zijn:

	2008	2007
Marktrente	5,75%	5,30%
Verwachte opbrengst op beleggingen	5,50%	6,00%
Looninflatie	2,00%	2,00%
Prijsinflatie	2,00%	2,00%

16. Latente belastingverplichting

	2008	2007
Saldo per 1 januari	8.428	9.278
Onttrekkingen	2.288	-850
Saldo 31 december	10.716	8.428

Dit betreft vorderingen en verplichtingen die voortvloeien uit de tijdelijke verschillen in waardering van materiele vaste activa, financieringslasten, voorraden en voorzieningen in de jaarrekening en de fiscale waardering.

Deze worden opgenomen voor de nominale waarde, waarbij wordt uitgegaan van het belastingtarief van 25,5%.

Deze voorziening heeft een langlopend karakter.

17. Overige

	2008	2007
Saldo per 1 januari	6.789	6.949
Toevoeging	4.980	1.453
Onttrekkingen	-2.050	-1.613
Saldo 31 december	9.719	6.789

Per 31 december 2008 is een bedrag opgenomen van € 385.000,- in het kader van de implementatie van een nieuw redactiesysteem ten behoeve van de opmaakredactie. Een bedrag van € 49.000,- heeft betrekking op een reorganisatie binnen de afdeling transport en distributie. Een bedrag van € 349.000,- betreft een voorziening, opgenomen bij het Grafisch Bedrijf voor de vermindering van het aantal ploegen. Voor de reorganisatie binnen de afdelingen redactie van de dagbladen Leeuwarder Courant en het Dagblad van het Noorden is een bedrag van € 1.152.000,- opgenomen. Voor de reorganisatie van de prepressafdelingen is per jaareinde een voorziening opgenomen van € 2.801.000,-. Voor de reorganisatie van de locatie in Emmeloord is een bedrag van € 317.000,- opgenomen. Een bedrag van € 222.000,- is opgenomen voor een Holding routeplanner. Voor een bedrag van € 3.030.000,- is een bedrag opgenomen bij Veen Bosch en Keuning N.V. voor de reorganisatie van PAT,

Vervolg toelichting op de geconsolideerde balans

een bedrijfsonderdeel van ThiemeMeulenhoff B.V. en personeelsreductie. Van de bovenstaande reorganisatie voorzieningen heeft een bedrag van € 3,6 miljoen een looptijd van 1 jaar. Het resterende bedrag van € 4,7 miljoen heeft een looptijd tussen de 1 en 5 jaar.

Een bedrag van € 1.282.000,- is opgenomen voor de verliezen voortkomend uit de deelname in de activiteiten Speurders.nl en Vakaturekrant.nl. Tevens is er € 133.000,- voorzien voor deelname in MensenInq B.V.

18. Langlopende schulden

Het verloop van de langlopende schulden is als volgt:

	2007	2006
Saldo per 1 januari	62.787	92.998
Aflossingen	-62.787	-25.211
Aflossingsverplichting 2008	-	-5 000
ThiemeMeulenhoff B.V.	1.728	-
Saldo 31 december	1.728	62.787

19. Kortlopende schulden

In het kader van de acquisitie van alle aandelen in ThiemeMeulenhoff BV heeft NDC Houdstermaatschappij BV op 30 september 2008 een financieringsovereenkomst met ING Bank NV afgesloten. Tegelijkertijd is een herfinanciering van de bestaande bankschuld doorgevoerd. Dit heeft geleid tot een overeenkomst voor een totaalbedrag van € 325.000.000,- met een aflooptdatum van 31 december 2008. Ten behoeve van deze faciliteit is pandrecht op alle aandelen van ThiemeMeulenhoff BV verstrekt.

Met ING Bank NV is overeengekomen dat voornoemde financieringsovereenkomst na 31 december 2008 gecontinueerd wordt. In de overeenkomst, die een looptijd kent van 1 jaar, zijn bepalingen opgenomen die gelden als voorwaarden om de continuïteit van financiering na afloop van deze periode te waarborgen.

De betaalde financieringskosten worden in 5 jaar ten laste van de resultatenrekening gebracht. Het saldo hiervan bedraagt per 31 december 2008 € 3.682.230,-.

Ter afdekking van het renterisico zijn twee renteswaps afgesloten:

- Een in 2007 afgesloten overeenkomst waarin een 3-maands Euribor wordt vervuild tegen een vaste rente van 3,8475% over een periode van 5 jaar, die op 1 juli 2012 afloopt. Het nominale bedrag loopt af van € 70.000.000,- in 2007 naar € 50.000.000,- in 2012. De marktwaarde (fair value) inclusief opgelopen rente op 31 december 2008 is € 2,2 miljoen negatief.
- Een in 2008 afgesloten overeenkomst waarin een 3-maands Euribor wordt vervuild tegen een vaste rente van 4,39% over een periode van 5 jaar, die op 31 december 2013 afloopt. Het nominale bedrag loopt af van € 65.000.000 begin 2009 naar € 57.500.000,- eind juni 2012. Daarna loopt alleen deze renteswap door tot eind 2013 voor een gemiddeld bedrag van bijna € 100.000.000,-. De marktwaarde (fair value) inclusief opgelopen rente op 31 december 2008 is € 4,2 miljoen negatief.

20. Handelscrediteuren

Het effect van de acquisitie ThiemeMeulenhoff op het saldo handelscrediteuren is € 5.331.000,-

21. Overige schulden

	2008	2007
(Winst-)uitkering	2.668	1.977
Vakantietoeslag/-dagen	11.025	7.962
Bezorggelden	810	1.063
Vooruitontvangen abonnements gelden	3.021	1.472
Auteursvergoedingen	21.281	14.152
Reservering retouren	1.903	1.544
Diversen	11.737	6.622
	52.445	34.792

De overige schulden hebben een looptijd korter dan een jaar.

22. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

	0-1 jaar	1-5 jaar	>5jaar	totaal
Huur	2 420	4 185		6 605
Lease Auto's	1 639	3 416		5 055
Lease overig	303	1 144		1 447
Diensten	6 596	1 511		8 107
Diversen	1 826	2 309		4 135
Persvernieuwing	12 155			12 155
Totaal	24 939	12 565	-	37 504

Voorwaardelijke verplichtingen

Er is ten behoeve van huurpanden €0,8 miljoen aan bankgaranties gesteld.

Fiscale eenheid

De vennootschap vormt met de 100 % deelnemingen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Op grond van de standaard voorwaarden zijn de vennootschappen en de met haar gevoegde dochter-ondernemingen ieder hoofdelijk aansprakelijk voor terzake door de combinatie verschuldigde belasting.

Verwerking van belastingen binnen fiscale eenheid

In de jaarrekening van de deelnemingen wordt een belastinglast berekend op basis van het door hen behaalde commerciële resultaat. Door NDC|VBK de uitgevers B.V. wordt met de deelneming afgerekend op basis van het commerciële resultaat van de dochter.

Aansprakelijkheidsverklaringen op grond van artikel 403.

Door de vennootschap zijn ten behoeve van de onderstaande in de consolidatie betrokken 100% dochter-ondernemingen aansprakelijkheidsverklaringen afgegeven zoals bedoeld in artikel 403 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Hierdoor behoeven de jaarrekeningen van deze vennootschappen niet te worden ingericht volgens de voorschriften van deze titel.

Aalbers & Kersten B.V.	NDC Radio B.V.
Ambo/Anthos Uitgevers B.V.	Uitgeverij Nijgh Versluys B.V.
Amstel Uitgevers B.V.	Uitgeverij Nijgh@work B.V.
Uitgeverij Ankh Hermes B.V.	Optimum Edition B.V.
Uitgeverij Bekadidact B.V.	Optimum Holding B.V.
Boekenwereld B.V.	PAT Onderwijsinnovatie B.V.
Uitgeverij Contact B.V.	Pinion B.V.
Uitgeverij De Fontein B.V.	Tirion Uitgevers B.V.
Friese Pers Boekery B.V.	Uitgeverij ThiemeMeulenhoff B.V.
HBuitgevers B.V. Inmerc B.V.	Van Dale Lexicografie B.V.
Uitgeversmaatschappij J.H. Kok ten Have B.V.	VBK Uitgevers B.V.
Kosmos Z&K Uitgevers B.V.	Veen Algemene Boeken B.V.
Kluwer Algemene Boeken B.V.	Veen Magazines B.V.
Uitgeverij Luitingh-Sijthoff B.V.	Veen Bosch & Keuning Uitgevers N.V.
NDC Elektronische Media B.V.	Drukkerij Zeijl en Kuipers B.V.
NDC Grafisch Bedrijf B.V.	Zomer & Keuning Boeken B.V.
NDC mediagroep B.V.	

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

23. Omzet

De omzet van de groep is als volgt te specificeren:

	2008	2007
Omzet advertenties dagbladen	50.951	55.551
Omzet advertenties HaH bladen	30.514	34.570
Abonnementen en losse verkoop	60.920	60.669
Boeken omzet	134.922	143.254
Overige omzet	28.181	10.919
	305.488	304.963

Van de totale omzet is € 12,3 miljoen (2007: 11,9 miljoen) in België gerealiseerd.

24. Lonen en salarissen

De samenstelling is als volgt:

	2008	2007
Lonen en salarissen	96.663	78.742
Pensioenlasten	10.673	12.148
Overige sociale lasten	12.891	17.564
Toevoeging reorganisatie voorziening	4.829	1.876
	125.056	110.330

De specificatie van de pensioenlasten is als volgt:

	2008	2007
Kosten extra jaaropbouw (current service costs)	788	568
Interest	7.596	7.629
Verwachte opbrengst op beleggingen	-7.033	-7.628
Premies Bedrijfstakfonds en overige regelingen	10.712	10.928
Amortisatie	1.534	651
Diversen	-2.924	-
	10.673	12.148

In het jaar 2008 had de groep 1.768 werknemers (fte) in dienst. (vorig jaar 1.559) Voor de verdeling van het aantal werknemers naar de verschillende bedrijfsonderdelen wordt verwezen naar het bijgevoegde algemeen jaarverslag.

25. Belastingdruk

De belastingdruk wijkt af van het nominale tarief als gevolg van de ten laste van het resultaat gebrachte afschrijvingen op fiscaal niet aftrekbare goodwill en de opbrengsten uit deelnemingen waarop de deelnemingsvrijstelling van toepassing is. De effectieve belastingdruk in de jaarrekening bedraagt 4 %.

De afwijking t.o.v de nominale belastingdruk is als volgt te verklaren:

Nominale belastingdruk (winst voor bel. -/-15.679 x 25,5%):	VPB bate:	€ 3.998.000,-
Fiscaal niet aftrekbare goodwill: (+/+ 12.327 x 25,5%):	VPB last:	€ 3.143.000,-
Belastingdruk na correctie niet aftrekbare goodwill:	VPB bate:	€ 855.000,-
Correcties voorgaande jaren:	VPB last van:	€ 299.000,-
Belastingdruk in de jaarrekening:	VPB bate van:	€ 556.000,-

Accountantshonoraria:

In het jaar 2008 zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria ten laste van het resultaat gebracht:

Totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening:	€ 206.000,-	(2007: € 194.000,-)
Totale honoraria voor andere controle opdrachten:	€ 21.000,-	(2007: € 17.000,-)
Totale honoraria voor adviesdiensten op fiscaal terrein:	€ 111.000,-	(2007: € 51.000,-)
Totale honoraria voor andere niet controlediensten:	€ 517.000,-	(2007: € 206.000,-)
Totaal	€ 855.000,-	(2007: € 468.000)

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij de vennootschap en de in de consolidatie betrokken maatschappijen zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort.

Beloning bestuurders

In het kader van artikel 2:383 1BW vindt geen vermelding plaats van de beloning van de bestuurder.

Verbonden partijen

Alle groepsmaatschappijen, zoals opgenomen in paragraaf 1.3, alsmede de deelnemingen toegelicht in paragraaf 6 worden aangemerkt als verbonden partij.

Transacties tussen groepsmaatschappijen worden in de consolidatie geëlimineerd. Verder is ook het groepshoofd NDC Houdstermaatschappij B.V. aan te merken als verbonden partij.

Enkelvoudige balans per 31 december 2008

(voor voorgestelde resultaatbestemming)
(in duizenden euro's)

	Ref	31 december 2008	31 december 2007
Vaste activa			
Immateriële vaste activa			
Goodwill		84.783	90.084
Materiële vaste activa			
Andere bedrijfsmiddelen		3.279	3.997
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering			17
		<u>3.279</u>	<u>4.014</u>
Financiële vaste activa			
Deelneming in groepsmaatschappijen	28	3.925	5.278
Vorderingen op groepsmaatschappijen	29	14.912	15.744
Overige deelnemingen	30	239	200
		<u>19.076</u>	<u>21.222</u>
Voorraden		-	6
Vlottende activa			
Groepsmaatschappijen		3.680	27.389
Overige vorderingen		10.102	18.025
		<u>13.782</u>	<u>45.414</u>
Effecten		24	64
Liquide middelen		<u>14.054</u>	<u>160.804</u>
		134.998	160.804

Vervolg enkelvoudige balans per 31 december 2008

	Ref	31 december 2008	31 december 2007
Eigen vermogen			
Geplaatst kapitaal	31	17.654	17.654
Agio	32	14.377	14.377
Wettelijke reserve	33	11.850	7.732
Algemene reserve	34	28.481	27.596
Onverdeeld resultaat	35	-37.296	-8.985
		<u>35.066</u>	<u>58.374</u>
Voorzieningen			
Pensioenverplichting		10.813	11.009
Latente belastingverplichting		877	484
Overige	36	43.774	33.199
		<u>55.464</u>	<u>44.692</u>
Langlopende schulden			
		-	12.758
Kortlopende schulden			
Kredietinstellingen		41.000	38.292
Aflossingsverplichting			5.000
Overige schulden		3.468	1.688
		<u>44.468</u>	<u>44.980</u>
		<u>134.998</u>	<u>160.804</u>

Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2008

(in duizenden euro's)

	2008	2007
Netto resultaat groepsmaatschappijen	-2.924	16.516
Overige baten en lasten na belasting	-8.122	-8.002
	-11.046	8.514

Aangezien de resultaten van de vennootschap zijn verwerkt in de groepsjaarrekening wordt ingevolge artikel 402 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, volstaan met een samenvatting van het resultaat.

Toelichting op de balans en winst-en-verliesrekening

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Grondslagen van waardering en van resultaatbepaling

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde jaarrekening. Deelnemingen in groepsmaatschappijen worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode in overeenstemming met paragraaf 2.5 in de geconsolideerde jaarrekening.

Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de op pagina 8 tot en met 15 opgenomen toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

Toelichting op de enkelvoudige balans

(in duizenden euro's tenzij anders vermeld)

26. Immateriële vaste activa

	Goodwill
Aanschaffingswaarde	
Saldo per 1 januari	106.058
Investerings	-
Saldo per 31 december	<u>106.058</u>
Afschrijvingen	
Saldo per 1 januari	15.974
Afschrijvingen	5.301
Bijzondere afwaardering	-
Saldo per 31 december	<u>21.275</u>
Boekwaarde per 1 januari 2008	90.084
Investerings	-
Afschrijvingen	<u>-5.301</u>
Boekwaarde per 31 december 2008	<u>84.783</u>

De betaalde goodwill heeft betrekking op de acquisitie van VBK in 2005.

27. Materiële vaste activa

De geaccumuleerde aanschaffingswaarden en afschrijvingen van de materiële vaste activa zijn:

	Andere vaste bedrijfs- middelen	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering	Totaal
Aanschaffingswaarde			
Saldo per 1 januari	22.419	17	22.436
Investeringsen	1.256		1.256
Overige mutaties		-17	-17
Saldo per 31 december	<u>23.675</u>	<u>-</u>	<u>23.675</u>
Afschrijvingen			
Saldo per 1 januari	18.422	-	18.422
Afschrijvingen	1.974	-	1.974
Overige mutaties		-	-
Saldo per 31 december	<u>20.396</u>	<u>-</u>	<u>20.396</u>
Boekwaarde per 1 januari 2008	3.997	17	4.014
Investeringsen	1.256	-	1.256
Overige mutaties	-	-17	-17
Afschrijvingen	<u>-1.974</u>	<u>-</u>	<u>-1.974</u>
Boekwaarde per 31 december 2008	<u>3.279</u>	<u>-</u>	<u>3.279</u>

Financiële vaste activa

28. Deelneming in groepsmaatschappijen

Het verloop kan als volgt worden weergegeven:

	2008	2007
Saldo per 1 januari	5.278	5.389
Investeringsen	0	58
Aandeel resultaat	2.105	5.601
Ontvangen dividend	-3.458	-5.770
Saldo 31 december	<u>3.925</u>	<u>5.278</u>

29. Vorderingen op groepsmaatschappijen

NDC|VBK de uitgevers B.V. heeft op dochtermaatschappijen een langlopende vordering van in totaal € 14.912.000,-. De rente op deze vorderingen is gekoppeld aan het jaar euribor en bedraagt voor het jaar 2008 3,85 %. Er is geen aflossingsschema overeengekomen.

Het verloop kan als volgt worden weergegeven:

	2008	2007
Saldo per 1 januari	15 744	23 454
Verstrekke lening	0	670
Aflossing / kwijtschelding lening	-832	-8 380
Saldo 31 december	14 912	15 744

30. Overige deelnemingen

Hieronder zijn opgenomen de deelnemingen Media Menu C.V. en Mediamenu Beheer B.V.

Eigen vermogen

31. Geplaatst kapitaal

De vennootschap heeft per 31 december 2008 389.029 aandelen geplaatst (31 december 2007: 389.029). Met gebruikmaking van de mogelijkheid om de tegenwaarde in euro's af te ronden tot ten hoogste twee cijfers achter de komma (art. 2:178c.1 BW) bedraagt de nominale waarde per aandeel € 45,38. Alle aandelen zijn volgestort.

Het verloop kan als volgt worden weergegeven:

	2008	2007
Geplaatst kapitaal		
Saldo per 1 januari	17.654	17.654
Mutatie	-	-
Saldo 31 december	17.654	17.654
32. Agio		
Saldo per 1 januari	14.377	14.377
Mutatie	-	-
Saldo 31 december	14.377	14.377
33. Wettelijke reserve inzake activering ontwikkelingskosten		
Saldo 1 januari	7.732	-
Reclassificatie	-	3.782
Mutatie	4.118	3.950
Saldo 31 december	11.850	7.732
34. Algemene reserve		
Saldo 1 januari	27.596	33.087
Toevoeging overeenkomstig winstbestemmingsbesluit vorig jaar	5.003	2.241
Overheveling naar wettelijke reserve	-4.118	-7.732
Saldo 31 december	28.481	27.596
35. Onverdeeld resultaat		
Saldo 1 januari	-8.985	-666
Af: toevoeging algemene reserve	-5.003	-2.241
Af: dividend uitkering	-3.512	-5.842
Af: interim dividend uitkering	-8.750	-8.750
Bij: onverdeeld resultaat	-11.046	8.514
Saldo 31 december	-37.296	-8.985
Totaal eigen vermogen	35.066	58.374

36. Overige voorzieningen

Het verloop kan als volgt worden weergegeven:

	2008	2007
Saldo per 1 januari	33.199	41.247
Toevoeging	-535	-10.717
Aandeel resultaat	11.110	2.669
Saldo 31 december	43.774	33.199

Het bedrag per 31 december ultimo 2008 bestaat uit:

- € 38.930.000,- Veen Bosch & Keuning Uitgevers N.V.
- € 3.081.000,- Pinion B.V.
- € 1.282.000,- Vacaturekrant / Speurders
- € 481.000,- overige voorzieningen

Groningen, 5 maart 2009

De directie,
J.K.W. de Roos

NDC|VBK *de* uitgevers B.V.
Postbus 394
8901 BD Leeuwarden

Overige gegevens

Statutaire winstverdeling

In artikel 29 van de statuten is bepaald, dat de winst blijkens de goedgekeurde jaarrekening wordt uitgekeerd aan aandeelhouders en de andere gerechtigden wanneer haar eigen vermogen groter is dan het bedrag van het geplaatste kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.

Gebeurtenissen na balansdatum

In verband met de ontwikkelingen in de advertentiemarkt heeft de directie van NDC Mediagroep B.V. begin 2009 een reorganisatie aangekondigd. De reorganisatie zal nadrukkelijk impact hebben op de personele bezetting van dit bedrijfsonderdeel.

Accountantsverklaring

Aan: De Algemene Vergadering van Aandeelhouders van NDC|VBK de Uitgevers B.V.

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag op pagina 5 tot en met 34 opgenomen jaarrekening 2008 van NDC|VBK de Uitgevers B.V. te Groningen bestaande uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2008 en de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2008 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controle-werkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de vennootschap. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die de directie van de vennootschap heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van NDC|VBK de Uitgevers B.V. per 31 december 2008 en van het resultaat over 2008 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e BW melden wij dat het directieverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Groningen, 1 april 2009
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Drs. A.M.P. van den Belt RA